

1. Konferenca
POSLOVNA FORENZIKA

Ljubljana, 20. in 21. september 2017

Inštitut za forenzične
preiskave v finančnih in
računovodstvu pri VŠR

Gospodarska
zbornica
Slovenije

STALNA ARBITRAŽA
PRI GOSPODARSKI
ZBORNICI SLOVENIJE

Častni pokrovitelj konference je
predsednik Vlade RS dr. Miro Cerar.

1. KONFERENCA O POSLOVNI FORENZIKI

NEUSTREZNO RAZPOREJANJE PRESEŽNE DODANE VREDNOSTI KOT EDEN POMEMBNIH VZROKOV PREVAR

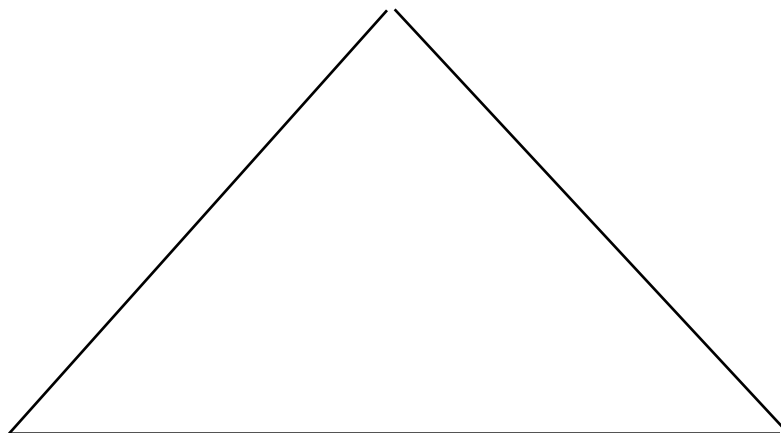
Doc. dr. Živko Bergant

Ljubljana, 21. 9. 2017

TRIKOTNIK PREVAR (FRAUD TRIANGLE – DR. CRESSEY)

DELUJE V VSEH VRSTAH ORGANIZACIJ

PRILOŽNOST

MOTIV / PRITISK

**OSMIŠLJANJE, PRIKRIVANJE
(RACIONALIZACIJA)**

TEMELJNI VPRAŠANJI

- zakaj človek običajno in nenehno želi imeti čim več (kar je povezano z motivom v trikotniku prevar)?
- zakaj človek čuti, da je prikrajšan, da je dobil premalo oziroma, da je izkoriščen (kar je povezano z osmišljanjem v trikotniku prevar)?

ZAKAJ ČIM VEČ?

- temeljna potreba človeka je njegov obstoj, zato dela in poleg nujnega za preživetje, ustvarja tudi rezervo za obvladovanje tveganj, ki ga ogrožajo;
- ta rezerva je novoustvarjena vrednost oziroma *dodana vrednost*;
- čim večja je ta rezerva, manj se človek počuti ogroženega, nikdar pa se ne more počutiti 100 % varnega;
- zato je želja človeka po čim večji rezervi logična in je sestavni del človekovega bitja in razmišljanja. Zato je to tudi njegova pravica.

KOLIKO ČIM VEČ?

- Vsaka pravica posameznika je omejena s pravico drugega; kje je torej meja želje imeti čim več?
- Logično je opredeliti udeležbo posameznika v dodani vrednosti sorazmerno z njegovim prispevkom (v najširšem smislu) k obvladovanju tveganj v neki skupnosti.
- Večja udeležba gre očitno na račun nekoga drugega, ki se zato lahko počuti izkoriščanega.
- Večja udeležba je torej neustrezna in je lahko posledica neurejenosti odnosov ali izraz pohlepa posameznika.

ZAKON DODANE VREDNOSTI

1. presežna dodana vrednost je čisti izid delovanja organizacijskega sistema pri obvladovanju tveganja, ki je lasten sistemu in pripada nosilcem tveganja sorazmerno njihovem prispevku k delovanju organizacijskega sistema (vidik ustvarjanja dodane vrednosti);
2. nesorazmerno visoka ali nesorazmerno nizka udeležba posameznih nosilcev tveganja v presežni dodani vrednosti (glede na njihov delovni prispevek) povečuje entropijo organizacijskega sistema in ogroža uresničevanje njegovega trajnostnega razvoja (vidik usmerjanja dodane vrednosti).

ZAKLJUČEK

Želja človeka po večanju rezerve je torej gonilo razvoja, njegov pohlep pa je gonilo razkroja.

Neresnična in zavajajoča je torej krilatica, da pohlep (*angl.: greed*) v kapitalizmu deluje pozitivno.

Z ustreznim upoštevanjem delovanja zakona dodane vrednosti bi lahko pomembno zmanjšali število prevar na vseh ravneh v vseh vrstah organizacijskih sistemov.

Obenem bi lahko učinkovito znižali tudi raven splošnega nezadovoljstva.